

BUSKERUD
FYLKESKOMMUNE

I spagat mellom bruk og vern? Korleis ivaretek me villreinen og skapar verdier i fjellområda

Lise-Berith Lian

Sekretær for Hardangerviddarådet og Nordfjellarådet

Spesialrådgiver i Buskerud fylkeskommune

Regionale fjellplaner i Buskerud

Regional plan for Hardangervidda

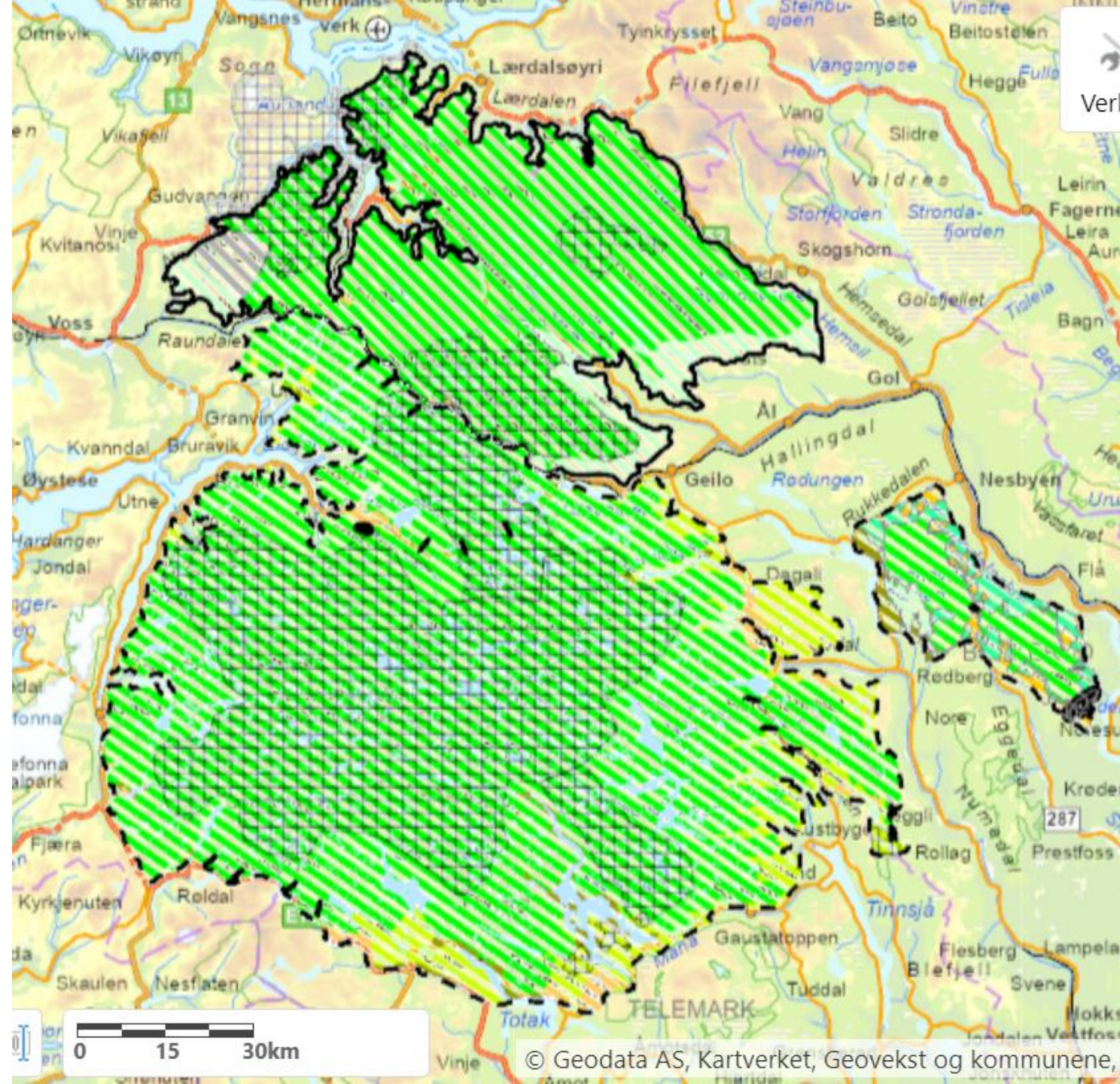
- Hardangerviddarådet
- Buskerud, Vestland og Telemark

Regional plan for Nordfjella med Raudafjell

- Nordfjellarådet
- Buskerud og Vestland

Regional plan for Norefjell-Reinsjøfjell

- Rådet for Norefjell-Reinsjøfjell
- Buskerud

Hva vet vi?

Ønske lokalt om å ivareta lokalbefolkningen

De fleste besøkende er tilreisende:

- Stedfaste (hyttebefolkning)
- Andre kommer mer eller mindre tilfeldigvis til besøksstedet

De fleste følger «ledelinjer»

- Kanalisering i terrenget: Skilt, stier, løyper og hytter
- Norges største turportal ut.no og DNT-satsinger (eks MASSIV)
- Visit-selskapene (og Visit Norway)

Hva gjør vi?

Virkemidler for å styre ferdsel – kommunen sentral rolle gjennom kommunal planlegging

- Lite brukt tidligere
- Kommunen må gi selv et mandat gjennom demokratiske prosesser, knytte særlovgiving i friluftsloven opp til kommunal arealplanlegging ([INNOMET-prosjektet](#))

Bærekraftige turer og opplevelser sammen med lokalt næringsliv ([Mennesket og reinen](#))

Hvor møter vi motstand?

- Uenighet om kunnskapsgrunnlaget, men enighet om at stinettverket er for tett og at villreinen trenger ro om vinteren = større fredelige lommer
- Stor tro på dynamisk forvaltning blant brukere negative resultater ved vurdering
  - Får oss til å tro at vi gjør villreinen en tjeneste, men reinen merker ikke forskjell = mye forvaltning uten resultat
- Mange kokker mye søl? Trekker ikke nødvendigvis i samme retning
  - Tiltaksplaner – prøver å få til **godt samarbeid**, men tiltaksplaner skal ikke nødvendigvis ivareta friluftsliv og lokalt næringsliv
  - Innovasjon Norges satsing på friluftsliv

BUSKERUD
FYLKESKOMMUNE

PROHIBITED KITEZONE IS REMOVED

Great news! The reindeers has moved south and most likely to their

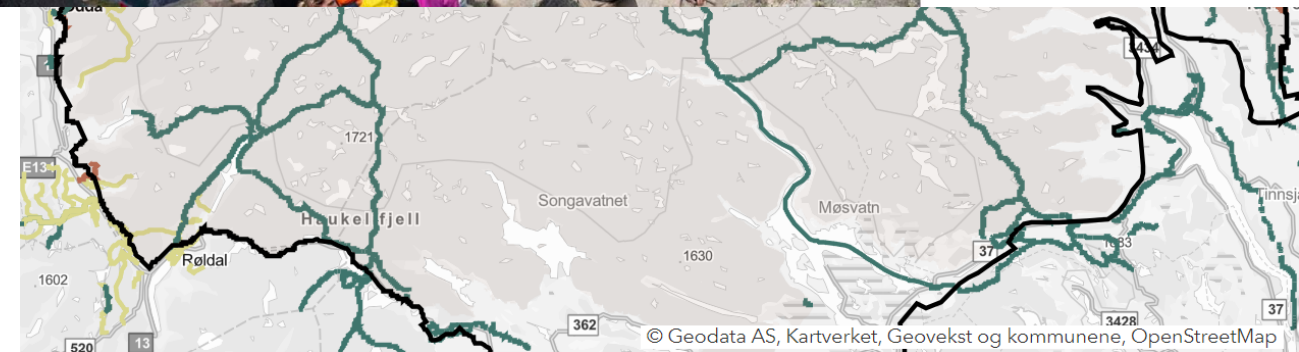
Kraftige protester mot reklamekampanje for å lokka fleire friluftslivturistar til Noreg

Innovasjon Noreg måtte stoppe satsing på å marknadsføre landet vårt som friluftslivsdestinasjon.

Oddgeir Øystese
Journalist

Publisert 28. aug. kl. 11:16
Oppdatert 28. aug. kl. 12:13

Hva ønsker vi å unngå? YouTube ^{NO}

shimano Norefjell reindeer bike

- Redningsaksjoner på grunn av feil turister til sted og feil tid
- Feil atferd i møte med villrein
- Utenlandske turister spredt utover DNTs rutenett
- Grunneiere og befolkning som tyr til egne virkemidler fordi de ikke føler seg hørt av storsamfunnet

Hva skjer her?

Les også
**Stadig flere
øynene op**

For

B
FY

Hva ønsker vi å unngå?

- Tiltak som bidrar til mye forvaltning, plunder og heft for brukere og liten effekt for villrein
  - Tiltakspakker for målområder
  - Vi må ta i så det monner, men også gi tilbake der det er rom for mer utvikling

Foto: Håvard Apold

Oppfordring – lytt til hverandres erfaringer

- Lytt til erfarne fjellfolk, se til NOU fra 1974 – Samordnet plan Hardangervidda
- Samarbeid om å styre ferdsel og være forberedt på økt antall utenlandske turister

Hovedplanen bygger på tanken om et «utenfrainnmatningssystem» der tyngda av fotrutetrafikken søkes konsentrert til de ytre delene av Vidda, mens den sentrale villmarka får minimal tilrettelegging for turister.

En del av de rutene som er foreslått nedlagt går i viktige reintrekk og fuglebiotoper. Andre foreslås sanert for å rydde opp der flere ruter går parallelt. Saneringa er gjort for å minske presset på terrenget selv om trafikken øker. Utvalget forutsetter at det arbeides videre med hovedplanen og at også dimensjonen på hyttene tas med i de senere vurderingene.

Målestokk 1:500 000

ILLUSTRASJON

NR.042

29.3.1974

SAMORDNET PLAN
HARDANGERVIDDA

FREMLAGT AV UTVALGET FOR SAMORDNET PLAN-
LEGGING AV HARDANGERVIDDA. OPPRETTET VED
KONGELIG RESOLUSJON 20.AUGUST 1971.

HOVEDPLAN FOR FOTRUTER

Takk for meg!